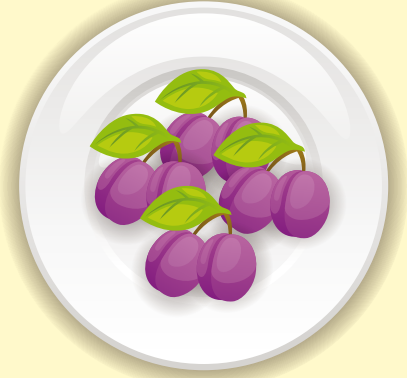

ERİK ÇEKİRDEĞİ

Anne o gün erik almıştı. Yemekten sonra verecekti çocuklara. Erikleri tabağa boşalttı. O güne kadar hiç erik tatmamış olan Vanya ise bu garip meyveyi koklayıp duruyordu. Erikler çok hoşuna gitmişti. Bir tanesinin tadına bakmak istiyordu. Eriklerin çevresinde dönüp durdu. Odada hiç kimse olmadığını bir sırada uzandı, bir erik aldı, attı ağzına. Yemeğe oturmadan önce tabaktaki erikleri sayan anne, bir tanesinin eksildiğini görünce babaya haber verdi.

Yemek yenirken baba söze şöyle başladı: “Evet, çocuklar! İçinizden erik yiyen oldu mu?”

Herkes “Hayır!” dedi. Bir pancar gibi kızaran Vanya da “Hayır!” dedi. “Ben yemedim.”

O zaman baba, sözlerini şöyle sürdürdü: “İçimizden birinin habersizce bir erik yemesi hoş bir şey değil. Ama asıl önemli olan şu: Bu eriklerin içinde küçük taşlar vardır. Erik yemesini bilmeyen biri, bu taşları yutabilir ve ertesi gün de yüzde yüz hasta olur. İşte ben bundan korkuyorum.”

Vanya bu kez sararmıştı. “Ama ben çekirdeği pencereden attım.” dedi.

– Herkes gülmeye başladığında Vanya ağlıyordu.

Lev TOLSTOY

Erik Çekirdeği

1. Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayınız.

Anne ne almıştı?

.....

.....

.....

Anne, aldığı meyveyi çocuklara ne zaman verecekti?

.....

.....

Anne neden erikleri saydı?

.....

.....

.....

Kim daha önce hiç erik tatmamıştı?

.....

.....

.....

Anne, babaya neden haber verdi?

.....

.....

.....

Baba söze nasıl başladı?

.....

.....

.....

Vanya neden ağladı?

.....

.....

Metinden çıkardığınız sonuç nedir?

.....

.....

2. Kartların yerine uygun noktalama işaretlerini yazınız.

Herkes Hayır dedi

İçinizden erik yiyen oldu mu

Ben yemedim

Yemek yenirken baba söze başladı

Ama asıl önemli olan şu

Eriklerin içinde taşlar var.

Vanya

Ama ben çekirdeği attım

,

.

?

!

”

—

:

3. “Pancar gibi kızarmak” deyiimiyle benzer anlamda olan söz gruplarını işaretleyiniz.

Renkten renge girmek

Gözlerinin içi gülmek

Yüzü kızarmak

Yer yarılp içine girmek

İçi sıkılmak

Kulaklarına kadar kızarmak

4.

Koyun sürüsünü gütmekte olan bir çoban, bir kurt görmüş gibi bağırmaya başladı: Yetişin, yetişin! Kurt var!”

Çobanlar hemen koşup yetiştiler. Ama küçük çobanın yalan söylediğini anladılar. Küçük çoban, aynı şeyi bir kaç kez daha yaptı. “Kurt geldi.” diye bağırap herkesi başına topladı.

Derken günün birinde kurt gerçekten çıkageldi. Çoban yine “Yetişin! yetişin! Kurt var!” diye bağırdı. Ne yazık ki çobanlar, onun yine yalancaktan bağırdığını sanıp yanına gitmediler.

- Yukarıdaki metin ile “Erik Çekirdeği” metninin hangi yönleri birbirine benzerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

- İki metin arasındaki farkları yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

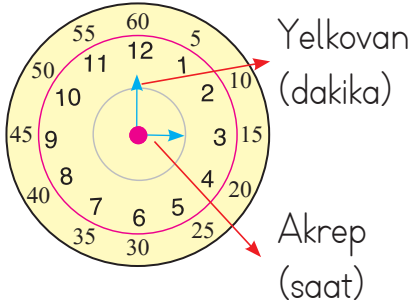
Saat

○ Serap, bir saat modeli yaparak arkadaşlarına saati tanıtıyor.

- Serap'ın saati iki daireden oluşuyor.

İçteki dairede numaralar 1'den 12'ye kadar sıralanmıştır ve saati gösterir.

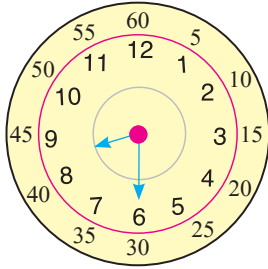
Dıştaki dairede numaralar beşer beşer 60'a kadar sıralanmıştır. Dakikayı gösterir.

BİLGİ SANDIĞI

Zaman ölçüsü birimi saattir. Akrep saati, yelkovan dakikayı gösterir.

1 saat = 60 dakika

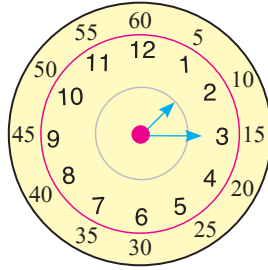
Öğleden önce

Saat 08.30

Saat sekiz buçuk

Öğleden sonra

Saat 13.15

Saat biri çeyrek geçiyor.

BİLGİ SANDIĞI

Yelkovan 6'nın üzerine geldiğinde 30 dakika geçmiş olur.

30 dakika, 60 dakikanın yarısıdır, yarım saat eder.

30 dakika = yarım saat

1 saat = 2 yarım saat

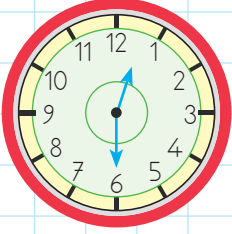
BİLGİ SANDIĞI

Yelkovan 3'ün üzerine geldiğinde 15 dakika ilerlemiş olur. **Çeyrek geçiyor** diye okunur.

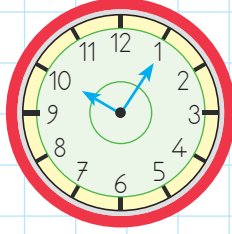
Yelkovan 9'un üzerine geldiğinde 45 dakika ilerlemiş olur. **Çeyrek var** olarak okunur. 1 saat = 4 çeyrek saat

★ Etkinlik- 37

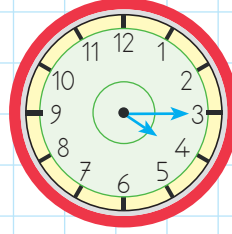
1 Aşağıdaki saatlerin öğleden önce belirttiği zamanı altlarına yazınız.

Saat:

Saat:

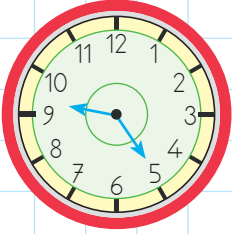

Saat:

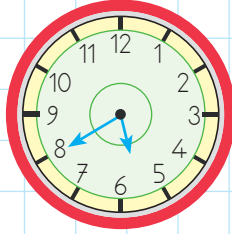

Saat:

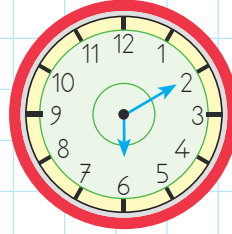
2 Aşağıdaki saatlerin öğleden sonra belirttiği zamanı altlarına yazınız.

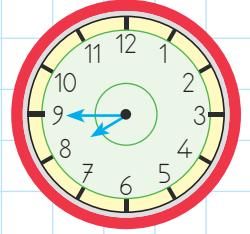
Saat:

Saat:

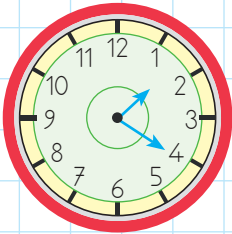

Saat:

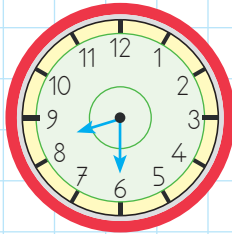

Saat:

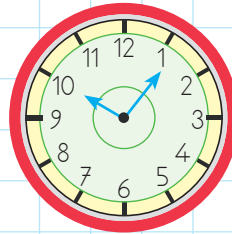
3 Aşağıdaki saatleri gösterdikleri zaman ile eşleştiriniz.

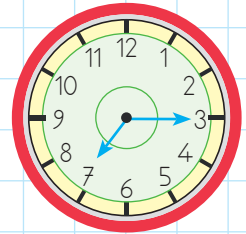
Sekiz buçuk

Yediyi çeyrek geçiyor.

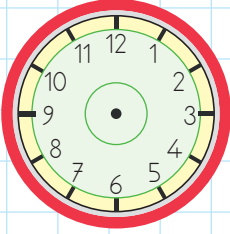
Biri yirmi geçiyor.

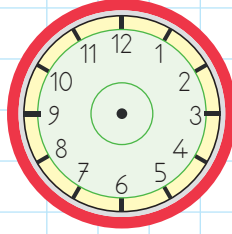
Onu beş geçiyor.

4

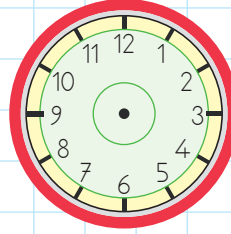
Aşağıdaki dijital saatlerde gösterilen zamanı akrep ve yelkovanı çizerek saatler üzerinde gösteriniz.

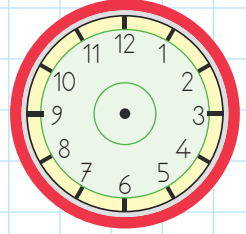
14:15

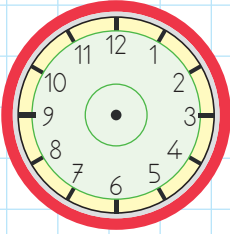
13:30

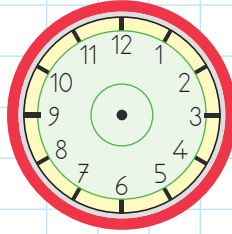
17:25

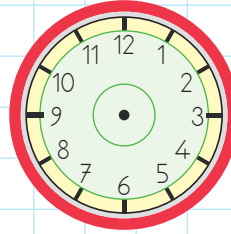
18:55

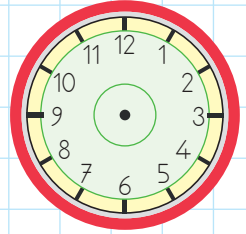
02:20

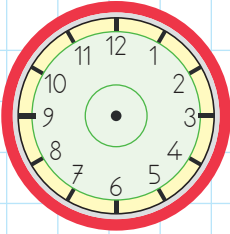
09:20

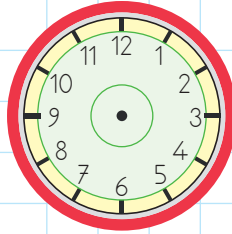
05:45

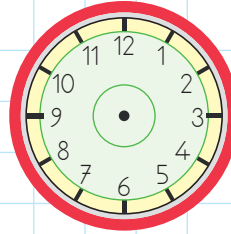
12:40

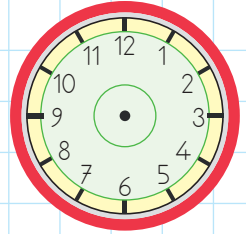
18:45

21:10

17:15

22:00

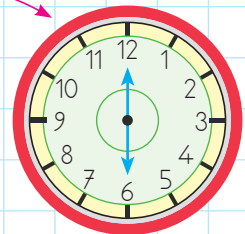
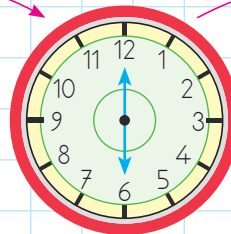
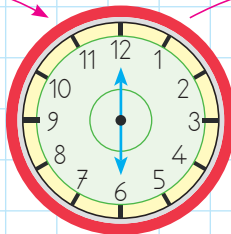
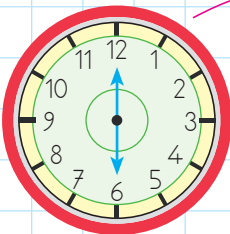
5

Aşağıda verilen saatten başlayıp istenilen dakika kadar ileri giderek saatlere akrep ve yelkovanı çizin.

10 dakika ileri

15 dakika ileri

40 dakika ileri

Saat - Dakika Arasındaki İlişki

- Dilek ve Çağrının sinemada izledikleri çizgi film 105 dakika sürmüştür.

Dilek ve Çağrının izledikleri çizgi sinema kaç saat kaç dakika sürmüştür?

Çözüm: 1 saat kaç dakikadır?
1 saat = 60 dakika
105 dakika = 60 dakika + 45 dakika
105 dakika = 1 saat 45 dakika sürmüştür.

- Aşağıdaki zaman birimlerini farklı biçimde ifade edelim.

2 saat 15 dakika

1 saat=60 dakika

2 saat 15 dakika = $(60 \times 2) + 15$ dakika
2 saat 15 dakika = 120 dakika + 15 dakika
2 saat 15 dakika = 135 dakika

BİLGİ SANDIĞI

Saat olarak verilen zamanı dakika olarak ifade etmek için saat miktarını 60 ile çarparsınız.

160 dakika

1 saat

$160 - 60 = 100$ dakika

1 saat

$100 - 60 = 40$ dakika

160 dakika = 2 saat 40 dakika

BİLGİ SANDIĞI

Dakika olarak verilen zamanı, saat olarak ifade etmek için dakikanın içerisinde kaç tane 60 olduğunu bulur, saat olarak yazarız.

Dakika - Saniye Arasındaki İlişki

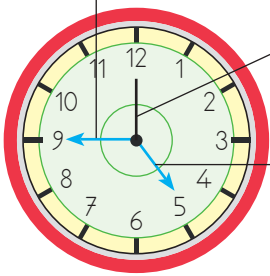
- Tarık, Kerem ve Kağan yarış yapıyorlar. Elif de kronometre ile yarışı bitirme zamanlarını ölçüyor. Elif'in ölçtüğü yarışı bitirme zamanlarını inceleyelim.

	Yarış Bitiş Zamanı
Tarık	45 saniye
Kerem	39 saniye
Kağan	47 saniye

Yarışmayı bitirme zamanlarına baktığımızda Kerem daha kısa sürede yarışı tamamlamıştır. Buna göre yarışmada birinci olan Kerem'dir.

Yelkovan dakikayı gösterir.

Saniyeyi gösterir.

Akrep saati gösterir.

BİLGİ SANDIĞI

Dakikadan daha kısa süreleri ölçmek için saniye kullanılır.

- Saatlerde en hızlı hareket eden kol saniyeyi ölçer. Bu kol bir tur döndüğünde 60 saniye geçmiş olur. Bu da 1 dakikaya eşittir.

$$1 \text{ dakika} = 60 \text{ saniye}$$

Etkinlik- 38

1 Dakika olarak verilen zamanları saat ve dakika olarak yazınız.

83 dakika = saat dakika

217 dakika = saat dakika

135 dakika = saat dakika

164 dakika = saat dakika

97 dakika = saat dakika

130 dakika = saat dakika

189 dakika = saat dakika

75 dakika = saat dakika

128 dakika = saat dakika

142 dakika = saat dakika

190 dakika = saat dakika

175 dakika = saat dakika

230 dakika = saat dakika

250 dakika = saat dakika

2 Saniye ve dakika olarak verilen zamanları saniye olarak yazınız.

2 dakika 15 saniye = saniye

1 dakika 40 saniye = saniye

3 dakika 24 saniye = saniye

1 dakika 18 saniye = saniye

2 dakika 50 saniye = saniye

4 dakika 35 saniye = saniye

3 dakika 10 saniye = saniye

1 dakika 35 saniye = saniye

2 dakika 12 saniye = saniye

1 dakika 50 saniye = saniye

4 dakika 15 saniye = saniye

3 dakika 20 saniye = saniye

5 dakika 30 saniye = saniye

2 dakika 40 saniye = saniye

Çevremizdeki Varlıkları Tanıyalım

DÜŞÜNELİM

- Yukarıdaki görselde gördüğünüz varlıkların adlarını söyleyiniz.
- Bu varlıkları sınıflandırmak istersek hangi özelliklerine dikkat ederiz?
- Canlı varlıkların ortak özellikleri nelerdir?

Çevremizde gördüğümüz varlıklardan bazıları insanlar gibi hareket eder, nefes alır, beslenir, büyür ve gelişir. Bu varlıklara **canlı varlıklar** denir.

İnsanlar, hayvanlar ve bitkiler canlı varlıklardır. Bazı varlıklar ise bu özelliklerin hiçbirini gösteremez. Yani hareket edemez, beslenemez, nefes almaz, büyüyemez ve gelişemez. Bu varlıklara da **cansız varlıklar** denir. Hava, su, toprak, taş, tahta cansız varlıklardır.

Çevremizdeki Varlıkları Tanıyalım

DÜŞÜNELİM

- Yukarıdaki görselde gördüğünüz varlıkların adını söyleyiniz.
- Gördüğünüz varlıklardan hangileri canlıdır?
- Bu varlıkların ortak özellikleri nelerdir?

Dışarıdan baktığımızda fare ile ağacı birbirine benzetemeyiz. “Bir insanla bir filin benzerlikleri nelerdir?” diye sorulduğunda ilk anda aklımıza çok fazla şey gelmez. Oysa ağacın, farenin, insanın ve filin pek çok ortak özelliği vardır. Canlıların tümü doğar, beslenir, boşaltım yapar, solunum yapar, uyarılara tepki verir, hareket eder, büyür, gelişir, çoğalır ve ölürler.

BİLGİ SANDIĞI

Doğma, beslenme, büyüme, hareket etme, solunum, boşaltım, üreme, uyarılara tepki verme canlıların ortak özellikleridir.

Beslenme

Tüm canlılar beslenmek zorundadır. Canlılar beslenerek büyür, gelişir ve yaşamaları için gerekli olan enerjiyi sağlarlar. Beslenmeyen canlıların hayatı tehlikeye girer. İnsanlar bitkisel ve hayvansal gıdalarla beslenirler. Hayvanlardan bazıları, otlar, bazıları etle bazıları da hem ot hem de etle beslenir. Bitkiler kendi besinlerini kendileri yapar. Cansız bir varlığın beslenmesi ise söz konusu olamaz.

Hareket

Varlıkların çeşitli sebeplerle yön ya da konum değiştirmesine **hareket** denir. Tüm canlılar hareketlidir. Canlılar barınmak, tehlikelerden korunmak ve beslenmek için çeşitli şekillerde hareket ederler.

Balıklar yüzerek, kuşlar uçarak, kurbağalar sıçrayarak, yılanlar sürünerek, köpekler ise yürüyerek ya da koşarak hareket eder. Hayvanlar hareketlerini **yer değiştirerek** gerçekleştirir.

Bitkiler ise gövdeleri ve yapraklarıyla güneşe doğru, kökleriyle suya doğru yönelerek hareket eder. Bitkiler yer değiştirme hareketi yapamaz. Yaptıkları hareket **yönelme hareketidir**.

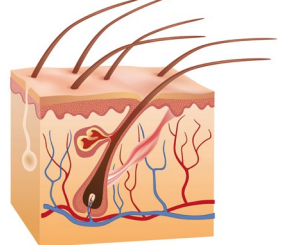
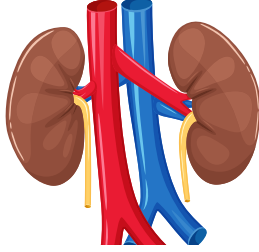
Solunum

Canlıların besinlerden enerji elde etmek için yaptıkları gaz alışverişine **solunum** denir. Karada yaşayan hayvanların büyük bölümü ve insanlar akciğerleri ile solunum yapar. Balıklar solungaçları ile solunum yapar. Bitkiler ise yaprakları ile solunum olayını gerçekleştirir.

Çevremizdeki Varlıkları Tanıyalım

Boşaltım Yapma

Canlılar beslenme ve solunum sonucunda oluşan atıkları çeşitli şekillerde vücutlarından uzaklaştırır. Buna **boşaltım** denir. Bütün canlılar boşaltım yapar.

Hayvanlar ve insanlar, boşaltım organları ile vücutlarından atık maddeleri uzaklaştırırlar. Ayrıca terleyerek deri yoluyla ve nefes vererek akciğerleriyle zararlı maddeleri atarlar.

Bitkiler ise yapraklarındaki gözenekler sayesinde boşaltım yapar. Yapraklarda biriken diğer atıklar da sonbaharda yaprakların dökülmesi ile atılmış olur.

Uyarılara Tepki Verme

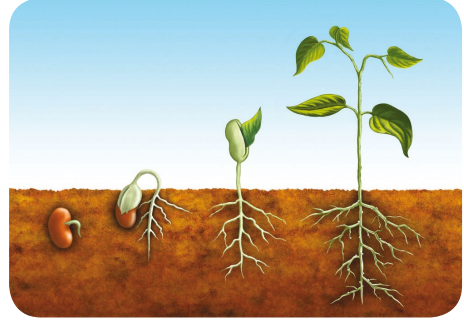
Canlılar, çevrelerinden gelen ışık, ses ve kokulara karşı duyarlıdır. Örneğin, köpekler yabancı bir ses ya da koku aldıklarında havlar. Bizler ani bir hareket ya da ses duyduğumuzda irkiliriz.

Akşam olunca yapraklarını kapatan bitkiler vardır. Ayçiçekleri Güneş'e doğru döner. Yine dokunulduğunda yapraklarını kapatan küstüm otu çiçekleri uyarılara tepki veren bitkilerdendir.

Üreme

Canlıların ortak özelliklerinden biri de **üremedir**. Her canlı neslini devam ettirme çabasıdadır. Belli bir olgunluğa ulaşan canlılar kendine benzeyen yeni canlılar dünyaya getirir. Buna **üreme** denir. Bitkiler tohumlarıyla, hayvanlar da yumurtlayarak ve doğurarak neslini sürdürmeye çalışır.

Büyüme ve Gelişme

Canlılar beslenerek büyür ve gelişirler. Küçük bir civciv horoza veya tavuğa, minik bir tohum erik ağacına, minik bir bebek de yetişkin bir insana dönüşür.

Küçük bir çekirdek olan erik, önce toprağın altında uygun ortam yakalayarak fidana dönüşür. Fidan yıllarca süren gelişimi sonucunda genç bir ağaç olur. Kışın yapraklarını döken ağaç ilkbaharda çok daha güçlü şekilde canlılık gösterir. Verdiği meyvelerin içindeki çekirdekler yeni erik ağaçları için tohum olur.

Bitkilerdeki büyüme çok daha uzun sürer. Özellikle bazı bitki türlerinde bu çok daha fazla görülür. Örneğin, dört - beş yüz yıl boyunca büyüyen ve yaşayan çınar ağaçları vardır. Yine ülkemizde tam bin dört yüz yıldır yaşayan ve meyve veren zeytin ağacı bulunmaktadır.

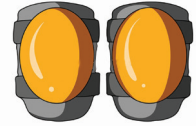
Büyümesini tamamlayan ya da hastalanan her canlı ölür. Ölüm de canlıların ortak özelliğidir.

Güvenle Oynuyorum

DÜŞÜNELİM

- Çocuklar için güvenli oyun alanları nereleridir?
- Oyun araçlarını kullanırken ne tür önlemler alırsınız?

Babası karne hediyesi olarak Tolga'ya bir bisiklet almıştı. Tolga, yeni bisikletini kullanmak için sabırsızlanıyordu. Babası bisikleti getirdiğinde elinde bir de poşet vardı. Tolga merakla poşeti açtı ve içindekilere baktı. Poşetin içinde bir kask, dirsekleri ve dizlerini kaza yaptığında koruyacak dizlik ve dirseklilik vardı.

Tolga sabah hızla kahvaltısını yaptı ve bisikletini aldı. Babası kaskı, dirsekliliği ve dizlikleri bisikletinin yanına koymuştu. Ama Tolga bisikleti çok iyi kullandığını ve kaza yapmayacağını düşündü. Bu yüzden de kaskı, dizliği ve dirseklilikleri almadan evden çıktı.

Babası akşam Tolga'ya bisikleti sadece evlerinin karşısındaki parkta kullanmasını özellikle tembihlemişti. Tolga, bisikleti sürekli park içinde kullanmanın sıkıcı olacağını düşündü. Caddeden aşağı doğru bisikletini sürmeye başladı. Tolga, bisikleti ile ilerledikçe daha da hızlanıyordu. Babasının "Bisikleti hızlı kullanma." uyarısını hatırlamamıştı bile. Caddede bisikleti ile hızla ilerlerken Tolga'nın karşısına birden bir kedi çıkıverdi. Tolga ne yapacağını şaşırıp, çok hızlıydı, bisikletinin frenine bastı. Dengesini kaybederek bisikletten düştü. Çevredekiler hemen Tolga'ya yardıma koşular ve onu en yakındaki hastaneye götürdüler. Tolga'nın kolu kırılmış bisikleti ise kullanılmaz hâle gelmişti.

Oyun Oynarken Dikkat Etmemiz Gerekenler

- Oyun oynamak için güvenli alanları seçmeliyiz.
- Çocuk parklarındaki oyun araçlarını kontrol etmeden kullanmamalıyız.
- Oyun alanı dışına kaçan oyun araçlarının peşinden koşmamalıyız.
- Bisiklet, paten ve kaykay gibi oyun araçlarını kullanırken kask, dizlik ve dirseklilik kullanmalıyız.
- Paten, kaykay kullanırken akrobatik hareketler yapmamalıyız.
- Bisiklet, kaykay ve pateni taşıt trafiğinden uzak, park, bisiklet yolu gibi yerlerde sürmeliyiz.
- Bisiklet sürerken hız yapmamalıyız.

BİLGİ SANDIĞI

Oyun oynamak için park, bahçe gibi güvenli alanları seçmeliyiz. Bisiklet, kaykay, paten gibi oyun araçlarımızı kullanırken mutlaka uygun giysiler giymeliyiz. Oyun araçlarımızı hem kendi güvenliğimiz hem de çevremizdekilerin güvenliği için hızlı kullanmamalıyız.

Etkinlik-83

Aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

★ Bisiklet kullanırken nelere dikkat etmeliyiz?

.....

.....

★ Paten kaymak için güvenli alanlar nereleridir?

.....

.....

★ Kaykayını çok hızlı bir şekilde kullanan birini gördüğünüzde ne hisseder, ne yaparsınız?

.....

.....

★ Karlı havalarda kızak kullanmak hangi önlemler alındığında güvenlidir?

.....

.....

Etkinlik-84

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başındaki kutucuğa "D", yanlış olanlara "Y" yazınız.

- Oyun araçlarımızı hızlı kullanmalıyız.
- Oyun için güvenli alanlardan biri de parklardır.
- Kazalarda yaralanmamak için kask, dizlik ve dirseklik kullanmalıyız.
- Oyun araçlarımızla akrobatik hareketler yapmak güvenlidir.
- Bisikletimizi caddede dikkatli bir şekilde sürebiliriz.

Etkinlik-85

Oyun araçlarınızı (bisiklet, kaykay, paten, kızak) nerelerde kullanıyorsunuz?
Bu araçları kullanırken hangi önlemleri alıyorsunuz? Yazınız.

Etkinlik-86

Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerlere verilen sözcüklerden uygun olanını yazınız.

tehlikeli

parkta

koruyucu

güvenli

hızlı

- Bisikletimizi çok sürmemeliyiz.
- Oyun araçlarımızı kullanırken giysiler giymeliyiz.
- Patenimizle bizim için güvenli bir yer olan kaymalıyız.
- Sokak ve caddeler, oyun araçlarını kullanmak için yerlerdir.
- Parktaki oyun araçlarını bir şekilde kullanmalıyız.

Etkinlik-87

Resimlerdeki çocuklardan hangisinin güvenlik kurallarına uygun davrandığını işaretleyiniz.

